CC BY

PÄÄKIRJOITUS

Wiivi-Maria Jouttijärvi

Ylirajaisia näkökulmia Viron historiaan

Tämän numeron vieraileva päätoimittaja on vieraileva vanhempi tutkija Wiivi-Maria Jouttijärvi Oulun yliopistosta (wiivi-maria.jouttijarvi@oulu.fi).

Viron historia kiinnostaa Suomessa aina: kyse on läheisestä naapurista, jonka historiaan on kuulunut myös hyvin erilainen ajanjakso kuin Suomen historiaan. Monella suomalaisella on lisäksi syvällisempää tai pinnallisempaa kosketuspintaa Viroon ja sitä myötä myös sen eri vaiheisiin. Ei olekaan yllättävää, että Viron historiasta tehdään monipuolisesti niin poliittisen historian piiriin lukeutuvaa kuin kulttuurihistoriallistakin tutkimusta myös Suomessa.

Käsillä oleva *Ennen ja nyt*:n Viro-aiheinen teemanumero tarjoaa Viron historiaa käsittelevään tutkimukseen monipuolisen kokoelman tekstejä, jotka sijoittavat Viron ylirajaiseen kontekstiin lähialueellaan, erityisesti suhteessa Suomeen ja Venäjään/Neuvostoliittoon. Ylirajaisuuden lisäksi teemanumeron tekstit tuovat yhteen näkökulmia niin yksilöiden kuin valtioidenkin tasolta sekä niiden välimaastosta. Ajallisesti tekstit kattavat ajanjakson 1940-luvulta aina 1990-luvun alkuun.

Anna Hukka kirjoittaa virolaisen pakolaiskirjailija Valev Uibopuun kirjeenvaihtoon perustuvassa artikkelissaan siitä, miten Uibopuun suhde Suomeen muuttui 1940-luvulta 1990-luvulle ja miten Suomen valtion idänpolitiikka vaikutti tähän. Artikkeli on muistutus siitä, miten valtiotason ulkopolitiikka vaikuttaa yksilöihin, heidän toimintamahdollisuuksiinsa sekä kokemukseensa omasta paikastaan maassa.

Heikki Roiko-Jokelan sekä **Maarja Merivoo-Parron** artikkeleissa keskitytään 1980-luvun ja 1990-luvun alun Neuvosto-Viroon. Roiko-Jokela käsittelee artikkelissaan Suomen television vaikutusta Neuvosto-Virossa tuolloin tapahtuneeseen kulttuuriseen ja poliittiseen muutokseen. Artikkelillaan Roiko-Jokela tuo esille median vaikutusta kylmän sodan muutoksiin. Merivoo-Parron artikkeli keskittyy suomalaisten ja virolaisten yksityishenkilöiden yhteyksiin 1980- ja 1990-luvulla, erityisesti suomalaisten spontaanin humanitaarisen avun näkökulmasta. Merivoo-Parron artikkeli tuo virkistävällä tavalla esiin tuoksujen ja makujen merkityksen ihmisten muistellessa haastatteluaineistossa kokemuksiaan.

Olli Nurmen vertaisarvioidussa näkökulmakirjoituksessa siirrytään 1990-luvulle ja yksityishenkilöiden kokemuksista valtioiden tasolle. Nurmi tuo tekstissään esille uusia näkökulmia Venäjän presidentin Vladimir Putinin ajatteluun käsitellessään suomalaisten diplomaattiraporttien pohjalta Putinin näkemyksiä Viron uudelleenitsenäistymisestä osana Neuvostoliiton hajoamista.

Varsinaisten teema-artikkeleiden ja näkökulman lisäksi tähän numeroon saatiin myös muita mielenkiintoisia, teeman ulkopuolisia artikkeleita. Toivon, että kokonaisuutena tämä teemanumero tarjoaa lukijoilleen uusia näkökulmia Viron, mutta samalla myös Suomen ja Viron yhteyksien historiaan sekä siihen, miten valtiotason ja yksilötason tapahtumat ovat yhteydessä toisiinsa.